

ДО

РУМЕН РАДЕВ
ПРЕЗИДЕНТ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

БОЙКО БОРИСОВ
МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ НА РЕПУБЛИКА
БЪЛГАРИЯ

ТОМИСЛАВ ДОНЧЕВ
ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДЕНИЦА САЧЕВА
МИНИСТЪР НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

ВЛАДИСЛАВ ГОРАНОВ
МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ

МЛАДЕН МАРИНОВ
МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

ЕЛЕОНОРА ЛИЛОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ДЪРЖАВНАТА АГЕНЦИЯ ЗА
ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО

КОПИЕ ДО
ДИАНА КОВАЧЕВА
ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ГЕНЕРАЛ ВЕНЦИСЛАВ МУТАФЧИЙСКИ
НАЦИОНАЛНИЯ ОПЕРАТИВЕН ЩАБ

ОТВОРЕНО ПИСМО

Относно: Необходимост от конкретни, спешни мерки и действия от страна на правителството и държавните институции за ограничаване на риска за живота и бъдещето на децата в България и техните семейства

Уважаеми г-н Президент,

Уважаема г-жо Председател на НС,

Уважаеми г-н Министър-председател,

Уважаеми госпожи и господа,

През последните седмици в рамките на обявеното извънредно положение българското правителство представи редица мерки за ограничаване на разпространението на COVID-19 и за ефективното подпомагане и грижа за хората, които то ще засегне. Основно действията са насочени към опазване на живота и здравето на населението, медицинския и немедицински персонал, както и мерки, насочени към възрастните хора и част от бизнеса. Всички тези мерки са навременни и необходими и ние като Национална мрежа за децата, обединяваща близо 150 организации в България, ги подкрепяме.

В същото време бихме искали да алармираме, че последиците от икономическата стагнация и изолацията могат да са пагубни за стотици хиляди български деца и семейства. Ситуацията по отношение на физическото оцеляване на цели групи деца и семейства, живеещи в риск от бедност и в тежки материални лишения, се влошава с всеки изминал ден. Напомняме, че децата, живеещи в риск от бедност и социално изключване, са над 400 000¹, като бедността при децата е в пряка зависимост от бедността на родителите. Има много деца в България, чиято основна храна до момента преди извънредното положение се осигуряваше в училище - днес с дистанционното обучение, те вече нямат достъп до нея. Нещо повече, това е валидно не само за децата и семействата, живеещи в крайна бедност, но и за хиляди хора, които досега не са били в това положение. Работещи родители попадат в капана на бедността и гледа поради принудителен неплатен отпуск, загуба на работа и на източници за осигуряване на издръжката на семействата си.

Организациите от Мрежата, които работят пряко на терен с бедни деца и семейства, алармират за редица случаи на семейства, които не могат да припечелят сумата от 5-10 лева на ден, на която разчитат от дейности като прекопаване, събиране и продажба на билки и пластмаса, миене на витрини и др. Увеличава се и броят на бедстващите, които са съкратени или спрени от работа. Ситуацията се влошава дотолкова, че достъпът до основни храни става все по-труден. Налице е сериозен риск от настъпване на масов глад и увеличаване на случаите на домашно насилие, кражби и други престъпления от битов характер в резултат на ограниченията и утежнената икономическа ситуация. Наред с това, съществува реална опасност деца, които наскоро са реинтегрирани в семействата, да бъдат изоставени повторно поради липса на възможност на тези семейства да се погрижат за базовите им потребности и така отново социалните услуги да започнат да се пълнят с

¹ По данни на НСИ за 2018г.

деца вместо те да останат в семействата си. Децата в тази ситуация отново се оказват най-потърпевши.

Правителството до този момент проявява решителност с прилагането на предпазни ограничителни мерки, но грижата за най-уязвимите групи хора е недостатъчна. Сред тях са и децата и семействата, живеещи или изпаднали сега в бедност – това са деца и семейства, които не могат да си позволят редовно хранене, консумация на месо, които живеят в мизерни жилищни условия и не можеха да поддържат дома си адекватно топъл² дори преди кризата, предизвикана от пандемията. Дори да не бъдат засегнати от самата пандемия, днес те са в друг сериозен риск – да останат без възможности за задоволяване на техните и на децата им базови потребности. Наред с кампаниите за подкрепа на здравната система, гражданските организации полагат сериозни усилия, за да подкрепят семействата в нужда, но това не е достатъчно. В същото време виждаме, че много страни като Великобритания, Франция, Германия и други вземат мерки, за да не допуснат нито една компания да фалира и нито един човек да остане без средства за задоволяване на най-базовите потребности.

В тази връзка настояваме за три конкретни действия от страна на Правителството:

1. Да се изготви спешен правителствен план за осигуряване на основни хранителни продукти и достъп до храна за най-уязвимите семейства с деца. Ние, гражданските организации, работещи пряко с тези семейства, сме готови да подкрепим и съдействаме за изпълнението на тези мерки, така че тези продукти да бъдат доставени по места съвместно с общините и другите органи по места.
2. Да се изготви анализ на рисковете и да се планират дългосрочни мерки с ясни срокове и ангажименти за възстановяване след кризата за най-засегнатите сектори и уязвими групи от хора, в т.ч. и хора, практикуващи свободни професии, като се вземат предвид броя на трудно обслужваните и необслужвани кредити, прогнозите за равнището на безработицата, риска от изпадане в бедност и т.н., за да се гарантира здравето, благосъстоянието и спазването на правата на всички деца и подкрепа за техните семейства след преодоляването на пандемията.
3. Да се предвидят конкретни мерки, насочени към децата и техните семейства, за осигуряване на психологическа и социална подкрепа за преодоляване на огромния стрес и несигурност, причинени от кризата. Това е особено важно с нарастващия риск от допълнителни негативни последствия от ситуацията като увеличаването на броя на самоубийствата, насилието и кризите в семействата. Социалните услуги в България могат да бъдат от изключителна полза в прилагането на подобни мерки.

Ние от Национална мрежа за децата сме готови да подкрепим държавните институции, така че нито едно дете не заспива гладно или да остане без семейство!

² Индикатори AROPE – лица в риск от бедност или социално изключване